

hele Krigsperioden var Orlogsværftet af betydelig Værdi for Flaaden, og det har sin store Del af Æren for, at den samlede danske Flaade kunde udrustes paa ganske faa Dage ved Krigens Udbrud og materielt set bevare sin Effektivitet til Krigens Slutning.

Disse forskellige Forhold maa ikke glemmes, naar Spørgsmaalet om Opretholdelse af Orlogsværftet skal diskuteres. I den Beretning, som antagelig i Morgen vil blive afgivet fra Militærkommissionen, er der i øvrigt nærmere gjort Rede for den betydelige Virksomhed, som er udfoldet paa Orlogsværftet under Krigen.

Der er, som jeg sagde før, fremsat en stærk Kritik overfor Orlogsværftet. Der er anket over gammel Slendrian og bureaukratisk Forbenethed, og det er muligt, at der ved denne Institution som saa mange andre Steder under og efter Krigen har udviklet sig Forhold, som ikke er heldige, Forhold, som har givet sig Udslag i, at nogle af Værftets Arbejder er blevet dyrere end Privatværfternes Arbejde. I de senere Aar tror jeg, man kan sige, at Forholdene har bedret sig betydeligt. Jeg nærer ingen Tvivl om, at med den foreslaaede Organisation af Værftet vil dette i sin Administration være saaledes indrettet, at det paa betryggende og økonomisk Maade er i Stand til at udføre de Arbejder, som paahviler det, paa lige saa gunstige Vilkaar som andetsteds. Dette er søgt dels ved Udskillelse af Fabrikvirksomheden fra den militære Ledelse af Værftet, dels ved, at Antallet af faste Tjenestemænd indenfor de forskellige Afdelinger er sat saa lavt, som det kan anses for forsvarligt. Det er ikke sat højere end, at det passer til Behovet, naar Arbejdsstyrken er nede paa Minimum. Antallet af faste Funktionærer er ved vort Forslag mere end halveret, idet det er gaaet ned fra 473 til 211. Det er vor Opfattelse, at Antallet af faste Tjenestemænd saavel ved Orlogsværftet som ved andre Statsinstitutioner her i Landet ikke bør være større end nødvendigt til at sikre en betryggende og forsvarlig Drift; men vi er paa den anden Side paa det rene med, at der maa være et passende Antal saavel af Administrationschefer som af Teknikere, der foruden at varetage Ledelsen af de egentlige Værkstedsarbejder tillige paa fyldestgørende Maade kan fremme de forskellige Vaabens og Virksomheders Udvikling.

Maa jeg, medens jeg er ved Omtalen af Forslaget vedrørende Marinen, benytte Lejligheden til at rette en Trykfejl, der har indsneget sig i Forslag til Lov om Ændring af Lov Nr. 489 af 12. September 1919 om

Statens Tjenestemænd, Afdeling 31. Søværnet. Der staar i § 1267: „I 10. Lønningsklasse er Lønnen 2 550 Kr. aarlig, stigende hvert tredje Aar med 330 Kr. indtil 3 450 Kr.“ Dette sidste Tal, 3 450 Kr., skal være 3 540 Kr.

Der er endnu en Enkelthed i de forelagte Forslag, som jeg maa gøre nogle Bemærkninger om. Det er det, der angaar Tilvebringelsen af Mandskab. Vi ønsker fra vor Side at opretholde Værnepligten. Hvis man vil have Sikkerhed for, at den Styrke, man har Brug for, kommer til Stede, ser vi fra vor Side ikke, at der er anden Vej end den at opretholde Værnepligten. Som Argument mod Værnepligten anfører man, at den kan indeholde en Fare for Freden. Nu har det dog vist sig, at man med hvervede Hære har kunnet føre meget langvarige Krige. Den længste Krig, Europa har set, nemlig 30-Aars Krigen, blev, mig bekendt, ført med hvervede Hære. Og jeg kan ikke tænke mig, at der er nogen, der vil kunne mistænke os for, at vi med den Hær, som Ministeriet og Venstre stiller Forslag om, kan komme til at gøre den europæiske Fred usikker. Man kan mistænke os for meget, men mistænke os for, at vi med det Hærapparat, vi stiller op, skulde kunne sætte Europas Fred i Fare, det tror jeg ikke, man kan.

Værnepligten vil efter vort Forslag ligesom nu blive lige. Der er blevet indvendt, at naar man kun indkalder en Del af det værnepligtige Mandskab, gør man Værnepligten ulige. Det er ikke rigtigt. Pligten er lige, enhver ung Mand, der er vaabenfør, om han er fattig eller rig, har Pligt til at møde og attjene sin Værnepligt. Selve Værnepligten er lige; men Uligheden fremkommer ved Udnyttelsen af Værnepligten.

Vi fra vor Side kan ikke gaa med til det radikale Venstres Forslag om det saakaldte Frivillighedssystem, vi tror, at det meget let kan føre til en meget ensidig Hær. Man kan strides om, hvor stort det Mandskab skal være, som bør uddannes aarlig, man kan strides om, hvorvidt der aarlig skal uddannes 10 000 eller 7 000 eller 3 000 Mand; men har et Parti den Opfattelse, at 3 000 Mand er det nødvendigt at uddanne, maa dette Parti ogsaa give Garanti for, at de virkelig møder, naar de bliver indkaldt. Og det har man ikke, naar man lader enhver afgøre, om han helst vil være Soldat eller helst vil være fri, det har man ikke, naar en ung Mand kan frigøre sig ved paa Sessionen at sige nej Tak.

Men den af det radikale Parti foreslaaede Ordning kan ogsaa meget let føre